

CHƯƠNG VI

một năm sau, khi con của Vũ vừa tròn sáu tuổi thì cha và dì Biên cũng đã già yếu quá rồi. Hai vợ chồng bèn quyết định chuyển công tác về quê cũ. Vũ làm biên tập viên ở toà soạn báo Văn hoá - thông tin Thanh Hoá, còn Linh Dung xi về làm hướng dẫn viên trong khu di tích lịch sử Lam Kinh ngay tại huyện nhà. Vì hoàn cảnh công tác nên hai vợ chồng tạm xa nhau, mà cũng chưa dành nhiều thời gian để gần gũi chăm sóc ông bà thường xuyên được. Vũ thì mãi miết ở trụ sở cơ quan, còn Linh Dung thì ở trọ tại dãy nhà tập thể, gần khu bảo tồn di tích. Thỉnh thoảng họ mới về nhà. Nhưng hễ khi nào biết tin cha mẹ ốm đau độ xuất là hai vợ chồng lại có mặt ngay, lo lắng chu tất cho bố mẹ, vẹn toàn đạo hiếu làm con. Riêng cháu nhỏ, Linh Dung luôn đem theo bên mình để tiện chăm sóc, tuy vất vả nhưng không thể nào làm khác được. Cũng có đôi lần cô gửi cháu cho ông bà nội phần vì ông bà rất nhớ và thương cháu, phần vì những lần đó cô quá bận rộn với công việc của mình. Nhưng sau mỗi lần bận rộn, cô lại ngồi trên chiếc xe, hối hả trở về Sao Vàng để sum họp với cha mẹ và đưa con yêu quý.

Linh Dung nhớ mãi lần cô bỗng con theo chồng trở về quê nội. Cha mẹ chồng hân hoan tất bật ra ngõ mừng đón. Dẫu biết trước đã từ lâu, nhưng khi nhìn thấy đứa cháu trai của mình dị tật như vậy thì không ai khỏi thảng thốt. Ông Vương thì nghẹn ngào, bà Biên thì khóc ngất. Linh Dung cảm nhận điều đó, dường như là nỗi đau đớn quá lớn ập xuống cái buổi xế chiều của họ, nên càng nặng nề hơn, khủng khiếp hơn. Phận dâu con, cô lấy làm khổ tâm. Trước đây, cô đã đau nỗi đau của một người vợ, người mẹ, nay cô đau thêm nỗi đau của một đứa con dâu phải đành bất lực bó tay trước những nỗi mất mát xót xa của gia cảnh nhà chồng.

Giờ đây, Linh Dung thực sự coi mảnh đất Tho Xuân này như quê hương yêu dấu thứ hai của mình. Vậy là từ nay, cô sẽ mãi mãi gắn bó và hy sinh cho nó. Niềm hy vọng năm xưa bỗng chốc lớn dần trong lồng ngực. Linh Dung hy vọng cô sẽ tìm thấy chị Ngân. tuy không còn hăm hở, sôi nổi như thời tuổi trẻ, nhưng mãi mãi đó là niềm mong ước tha thiết âm ỉ trong lòng. Giờ đây cô đã là đứa con sinh cơ lập nghiệp ở miền đất này, có điều kiện tìm tòi và thấu hiểu về nó, và cũng sẽ kiên nhẫn dần thân vào ngõ ngách để tìm người thân lưu lạc. Cô tự nhủ với lòng mình như vậy.

Hàng ngày, tiếp xúc với những đoàn hành khách đến thăm khu di tích lịch sử khi xưa còn được gìn giữ lại mà lòng Linh Dung không khỏi bồi hồi. Và khi chứng kiến những con người cúi đầu thành kính dâng lên bó tâm hương chân thành, tưởng niệm những vị anh hùng dân tộc như Lê Lợi, Lê Lai... thì tâm hồn Linh Dung lặng đi xúc động. Mảnh đất này là mảnh đất linh thiêng, có một nền văn hoá lâu đời, từng ghi dấu bao nhiêu chiến tích của các vị anh hùng dân tộc,

đã xả thân cho sự nghiệp dựng nước và giữ nước. Ôi, linh thiêng và cao quý biết bao. Chẳng biết tự lúc nào, Linh Dung đã tin vào sự linh nghiệm và thần diệu của những khúc nguyện cầu người ta dâng lên đấng cao xanh, lên những vị minh anh tiền sử đã khuất. Cô tin các vị anh hùng hay thần phật linh thiêng sẽ soi thấu tình đời, sẽ ban phước lành và phù hộ độ trì cho những người ăn ở phúc đức nhưng lại chịu nghèo khó và bất hạnh. Cô chăm đi lễ chùa hơn, làm rằm cầu khẩn bề trên phù hộ cho những niềm mong mỏi của cô sớm trở thành hiện thực. Nhìn theo những lượn khói đang dần mờ xa về phía cõi niết bàn, mà lòng cô nôn nao tin, một niềm tin kỳ lạ và mãnh liệt cô chưa từng thấy bao giờ.

Dân chúng trong vùng đồn đại rằng, gần đây có một ngôi chùa linh thiêng lắm, cầu được ước thấy, thần linh nhân từ giải oan cho chúng sinh hết mọi điều phiền muộn. Đó là chùa Cửa Dạt cách Lam Kinh nơi Linh Dung làm việc chừng vài cây số. Linh Dung lại nghe phong phanh có một vị sư đã về tu chùa này, rất được mến mộ trong lòng người dân tứ xứ. biết chuyện, cô nôn nóng muốn đi ngay. Cô mong ước gặp được sư thầy nhân đức nọ để thỉnh lên một ước nguyện chân thành.

Thế là, một buổi sáng đầu tuần, Linh Dung rủ một cô bạn gái cùng lên chùa. Qua cầu phai Bái Thượng đi bộ hai cây số nữa thì đến chùa Cửa Dạt. Hai người gửi xe bên ngoài rồi xin ban quản lý chùa cho phép được viếng thăm, quang cảnh chùa và xin được tiếp chuyện với sư thầy. Chú tiểu nói sư thầy đang thỉnh cầu trên điện. hai người bèn xin được dâng hương vào cầu nguyện. Họ nhanh chóng đi vào gian chính của điện thờ. Một ni cô mặc áo choàng đen, trùm kín đầu bằng một chiếc khăn nhung tím, đang chấp tay chăm chú thỉnh nguyện trước bệ thờ, lặng lẽ âm thầm quay lưng về phía họ. hai người cũng rút nhang ra, khẽ tiến lại cắm hương vào lư đồng trên điện, rồi lúi lại quỳ xuống... Bằng một giọng trong và rõ, cố nén xúc động, Linh Dung hướng về các bức tượng và nói:

- Kính thưa các thần phật: nhi nữ con tên là Đỗ Linh Dung... Do chiến tranh mà gia đình con lưu lạc khắp nơi, nay con định cư theo chồng là Trần Vũ tại nông trường Sao Vàng... Gia đình chồng con gặp nhiều chuyện buồn khổ. Nay con đến đây, sinh thần linh ban phúc cho cha mẹ chồng và đưa con tận nguyện của con được bình an mạnh khỏe, xin người phù hộ cho con sớm tìm thấy chị Ngân, vợ trước của chồng con.

Linh Dung dừng lời, nghẹn ngào cúi đầu bái tạ. sau đó cô ngẩng lên, vẫn trong tư thế ấy và ánh mắt thành kính ấy. Bỗng cô trông thấy ni cô với khuôn mặt đoan trang, ánh mắt buồn thảm đang chăm chú nhìn về phía Linh Dung. Ni cô cất giọng rất trang nghiêm, nhưng nếu tinh ý thì vẫn thấy một cái gì cố nén:

- Thần phật nhân từ sẽ phù hộ cho em toại nguyện...

Một linh cảm chợt ứa về, Linh Dung bất giác thốt lên:

- Chị Ngân! chị là chị Ngân phải không?!

Rất nhanh, ni cô đưa tay lên kéo khăn che khuất mặt và cúi xuống nói vội vã:

- Không! Tôi không phải... Em đừng nhầm...

Nói rồi, quay lưng thoăn thoắt bước đi. Linh Dung như sực tỉnh, vội lao theo nắm chặt lấy tay người sư nữ, cất giọng khẩn khoản:

- Chị đúng là chị Ngân! Chị giống em đến thế cơ mà? Anh Vũ đợi chị đã suốt mấy năm rồi...chị hãy về với anh ấy đi! Về với gia đình... em van chị!

Ni cô dừng lại, giọng nhỏ đi, mơ màng, cái nhìn long lanh huyền hoặc:

- Em nghe đây: hãy trở về với gia đình của mình! Sự hy sinh, chịu đựng cao đẹp của em sẽ có ngày được đền bù xứng đáng, sẽ có người chịu ơn sâu... Kiếp này nối tiếp kiếp sau, nỗi hăm ơn đó không bao giờ phai được. Nhưng rất tiếc tôi không phải là Ngân và cũng không biết chị Ngân nào cả! Cuộc đời mênh mông, xô bồ lắm, em có tìm nữa chắc cũng chẳng thấy đâu! Em nghe tôi, hãy trở về, hãy bảo chồng rằng, có lẽ người đàn bà kia đã chết!

- Chị nói sao! - Linh Dung giật mình - Chị mà cũng khuyên em như thế à! Không! Chị ấy vẫn trú ngụ ở đâu đó mà em chưa tìm thấy đấy thôi! Sao chị nữ nói thế!

- Em hãy tin... - Ni cô ôn tồn đặt tay lên bờ vai Linh Dung.

- Không! Không thể nào! - Linh Dung hét lên, lùi lại và bỏ chạy. Rất nhiều năm sau, khi nhớ lại hành động đó của mình trước cửa thiền, lòng Linh Dung không khỏi ân hận... Cô bạn không hiểu gì cũng hoảng hốt, riu rít chạy theo ra. đằng sau một không gian yên tĩnh nghi ngút khói hương, lại càng trở nên trầm mặc. Ni cô lùi dần vào trong, cởi tấm khăn choàng che mặt, nắm vật xuống giường. Con đau tim kinh niên năm nào lại dội về trong ngực... Chú tiểu hé mắt nhìn vào, chợt phát hiện hình như ni cô đang khóc. Đã bao nhiêu năm rồi, nương nhờ cửa phật, ăn chay, cắt tóc thụ giới rồi, mà sao vẫn không quên được nỗi đau đời. Tưởng đã lạnh lòng mất rồi, mà sao nước mắt vẫn còn rơi!

Chú tiểu ngậm ngùi quay trở lại với hai người khách nữ đang ở dưới vườn cây...

Buổi chiều hôm ấy, khi ra khỏi cổng nhà chùa thì Linh Dung cũng chia tay với cô bạn đồng hành của mình. Cô không về lại Lam Kinh mà treo lên chuyến xe xuôi về thị xã. Lòng cô nôn nóng muốn kể hết chuyện cho chồng. Cô tin chắc đây là chị Ngân, không thể nào khác được! Sự linh cảm bất chợt của con người nhiều khi chính xác và có giá trị gấp hàng triệu lần mọi phép phân tích lôzic. Cô đã linh cảm - giọng nói ấy, ánh mắt ấy, vóc dáng ấy, và tính cách ấy là của chị Ngân chứ không thể nào lầm lẫn được! Bởi vậy, khi Linh Dung kể tường tận cho chồng nghe, thì Vũ tưởng như hiển hiện trước mắt mình con người Ngân bằng xương bằng thịt. bao nhiêu năm xa cách, giờ đây niềm khát khao đối với người vợ cũ lại bùng lên mãnh liệt. anh vội vã thu xếp công việc để trở về gặp Ngân. Hai ngày sau, vợ chồng Linh Dung đã có mặt tại chùa Cửa Dạt, trong

lòng hồi hộp trước nỗi niềm sum họp. Phập phồng bao nhiêu dự cảm hàn gấm đắp xây, bao nhiêu điều ta sẽ cố nhớ và quên, để rồi ta lại bắt tay vào cuộc sống mới...

Nhưng hỡi ôi! Khi Vũ đến thì ni cô hiền nhân ấy chỉ còn là một nắm đất trong khu ang táng của chùa. Ni cô đi ngay chiều hôm ấy, sau một cơn đau tim mãn tính. Tất cả những bí mật của cuộc đời ni cô đều do chú tiểu đồng kể lại. Ngoài ra, còn có một cuốn sổ nhỏ nhỏ nhờ đồ đệ của mình trao cho Đỗ Linh Dung nếu người thiếu phụ ấy quay lại chùa. Trong đó, có một đoạn ni cô viết: “Mùa hè năm... vẫn yêu thương chung thủy với chồng mà vẫn phải ra đi. Có lẽ vì thế ta đã là người bất nghĩa. Mùa xuân năm sau... Lần đầu tiên xuống tóc. Thấy đau đớn như ngàn vạn nỗi kim châm... Thôi, cũng yên một bề... Người đàn bà ấy nói anh ấy vẫn đi tìm ta. Có lẽ ngày mai sẽ tới... Ta rất mong ước được gặp lại. Nhưng ta không đợi được. xin vĩnh biệt mọi người.

Xin người đời cảm thông cho ta.

Ni cô: Diệu Lành”.

Cuốn sổ như là dấu vết cuối cùng để ni cô liên hệ với cuộc đời. Đó là mối dây tinh tế linh thiêng nhất. cao hơn cả là mong ước người đời thấu hiểu cho mình... Vũ chỉ biết gục xuống nắm mộ nhỏ mà gào lên đau đớn. Bao nhiêu năm khắc khoải nát lòng để rồi phút giây gặp lại thế này đây... Ngàn ơi! tại sao em lại phải chịu đựng một cuộc đời đau thương như vậy! Phải chăng em là một vì tinh tú sinh ra để chịu những buốt nhức giá băng hay khô khát cháy bỏng của thiên hạ!

Nhưng chẳng có ai đáp lại lời anh. Lá cây xót rụng bay lá tả trên khu nhà mồ hoang hoải gió. Vũ lại rũ xuống. Giây phút này đây, anh mới thực sự mất Ngàn!

Thời gian lại lặng lẽ trôi đi. Nỗi đau nguôi dần theo năm tháng. Vũ cũng như Linh Dung lại trở về với công việc và cuộc sống tất bật của mình. Hai vợ chồng cũng không có nhiều thời gian rảnh rỗi để ngồi ôn lại những nỗi buồn rầu mất mát mà họ đã trải qua. Mỗi người âm thầm cất giữ những phiền muộn vào góc sâu kín của tâm hồn mình. Để mỗi phút giây chợt nhớ lại thấy lòng không khỏi thổn thức xót xa. Nhưng biết làm sao được! “Dẫu là chúa cũng sinh từ giọt máu - ta sinh ra đời sao tránh khỏi những cơn đau”

Linh Dung vẫn đi làm ở khu di tích lịch sử Lam Kinh. Những niềm vui trong công việc cũng làm cô khuây khoả. Những đoàn khách đến thăm khu di tích ngày càng nhiều. Họ là người trong vùng, có khi người trong nước, thậm chí là khách nước ngoài. Những con người ấy mang theo những tâm hồn, những tính cách không giống nhau, và đến đây cũng vì những ý nguyện, những lý do rất khác biệt. Nhưng Linh Dung thấy tất cả mọi người đều yêu quý và ngưỡng vọng trước những gì mà lịch sử đã để lại nơi đây. Đó là niềm tự hào lớn đối với một thuyết minh viên như Linh Dung. Lại khói hương thành kính, lại những khúc nguyện cầu... Nó đem lại cho Linh Dung niềm an ủi. Cô lại thì thầm cất lên

những lời nguyện ước như để động viên, xoa dịu cõi lòng và cũng để cầu mong trong cuộc đời, mình sẽ gặp một điều kỳ diệu...

Đó là một buổi trưa mùa hạ. Linh Dung đang lau rửa cho con thì có một người khách nước ngoài bước vào. Cô ta là nhà báo người Mỹ đang công tác tại Việt Nam. Việc cô ta đến thất bất ngờ làm Linh Dung lúng túng, đành bảo cô ấy ngồi chờ chút để Linh Dung tắm xong cho con rồi ra tiếp chuyện. Thế là cô ta đứng lặng nhìn chăm vào thằng bé. Linh Dung đâm ra luống cuống, vừa đau vừa tủi. Nỗi lòng người mẹ không khỏi xót xa khi người ta đang nhìn ngắm đứa con mình, như quan sát một thể kỳ dị họ chưa từng thấy bao giờ. Linh Dung ngẩng lên, định bảo cô ta ngồi xuống bàn chờ đợi, cô không kịp nói gì. Tất cả những gì thấy khiến Linh Dung phải ngạc nhiên ngậm ngùi, cảm động. Hình như cô ta đang khóc! Đôi mắt màu xanh huyền diệu, rất đẹp của cô như nhoè đi. Từ nơi ấy, hai dòng nước mắt từ từ lăn xuống gò má nõn nà. Thấy thế, Linh Dung vội vã cúi xuống kỳ cọ tiếp cho con. Vài giây sau, Linh Dung ngẩng lên nhìn thì cô ấy đã quay lại chăm chú dán mắt vào tấm họa báo trên tường! Linh Dung vội thay quần áo cho con, đặt thằng bé lên giường, nhắc đầu nó kê lên gối. Xong việc, Linh Dung quay lại nói với cô gái mới đến:

- Xin lỗi, hôm qua tôi cũng có nghe các đồng chí của tôi thông báo về việc chị sẽ về thăm khu di tích trong nội nhật tuần này, nhưng quả thực tôi không ngờ chị đến hôm nay. Chị ngồi xuống đây, chúng ta cùng trao đổi.

Cô gái Mỹ nhẹ nhàng ngồi xuống, nói:

- Hãy tha lỗi nếu như tôi đường đột... Tôi là Ami Lo-ren-xơ... Lẽ ra tôi đi cùng đoàn. Nhưng quả thực tôi không muốn gây sự ồn ào. Lần này tôi muốn về thăm các bạn, nhân thể thu nhập thêm tài liệu để hoàn chỉnh luận án viết về nền văn hoá dân tộc của các bạn.

- Biết chị là hướng dẫn viên ở khu di tích này, tôi mong chị sẽ giúp tôi trong việc thăm và tìm hiểu kỹ những dấu tích lịch sử ở đây. Tôi hy vọng đó sẽ là điều thú vị.

- Vâng, tôi lấy làm hân hạnh khi được giúp chị, - Linh Dung phấn khởi hẳn lên - Chị biết không, tôi tuy là người Việt Nam nhưng không sinh ra ở vùng núi đồi này. Có lẽ vì thế khu di tích này đối với tôi vẫn còn nhiều điều bí ẩn và mới mẻ. Nhưng tôi sẽ hết sức cố gắng...

Câu chuyện trở nên thân mật hơn. Cô gái tâm sự:

- Đất nước và con người Việt Nam các bạn luôn có một sức sống tiềm tàng và mãnh liệt. Đó là bí mật kỳ lạ hấp dẫn tuổi trẻ của tôi. Nhưng thôi, đó là một luận đề rộng lớn, để khi nào có dịp tôi sẽ xin bàn bác thêm với chị... Còn bây giờ, tôi muốn kể cho chị nghe một câu chuyện riêng tư đời tôi, vì tôi cảm thấy chị là một người dễ gần, dễ hiểu và thông cảm. Linh Dung rót nước vào chén trước mặt khách. Cô xích lại gần, chăm chú nhìn bạn:

- Chị kể, tôi nghe đây...

Cô gái cất giọng đều đều... Câu chuyện của cô đưa Linh Dung lùi lại mười mấy năm về trước và lạc sang thành phố New York xa xôi. Có một đôi sinh viên nam nữ yêu nhau tha thiết. Rồi lần tổng động viên của Nhà nước... và người con trai ra đi. Cô gái mòn mỏi mong đợi. Cô kể: “Trong một lần về phép, anh ấy đã để lại cho tôi một đứa con trai. Nhưng chị có biết chuyện gì xảy ra không? Chồng tôi bị nhiễm chất độc màu da cam ở miền Nam Việt Nam. Do vậy, con tôi cũng tật nguyền khổ sở như con chị và cháu đã mất khi tròn một tháng tuổi. Chồng tôi vẫn mãi miết xông vào cuộc chiến như con thiêu thân, như quán tính...- Nhưng khi chiến tranh đã kết thúc thì tôi nhận được tin anh ấy đã tử trận, không bao giờ trở về nữa’.

Câu chuyện truyền cho Linh Dung một niềm xúc động to lớn. Cô nói khẽ như sợ mình vô ý động đến vết thương trong tim người phụ nữ:

- Chị hãy cố nén đau thương...

- Vâng, - Cô gái Mỹ nói tiếp - và tôi đã vươn lên để trở thành một người phóng viên chân chính. Bây giờ tôi đã có đủ tư cách để đi thăm và tìm hiểu khắp nơi trên đất nước oanh liệt của các bạn. Nhưng hôm nay tôi nôn nóng tìm đến nơi đây vì một lẽ... Lẽ gì chị có biết không?...

Cô gái ngược mắt nhìn Linh Dung buồn bã. Cô ấy hơn Linh Dung vài tuổi, nhưng trông còn trẻ quá, và xinh đẹp nữa. Chắc ngày mới yêu anh sinh viên kia thì cô ấy mới bước đến tuổi trăng non là cùng! Mà nay cách biệt đôi đường sống chết... Lòng Linh Dung nghẹn ngào thương cảm. Lần đầu tiên cô tìm thấy sự đồng điệu thiết tha của mình với tâm hồn của một cô gái Mỹ. Linh Dung nhận ra tình yêu thương sâu thẳm của con người thì không có giới hạn. Mỗi người dù có khác nhau chủng tộc, tôn giáo và xứ sở, nhưng họ đều là con người. Đã là con người thì ai cũng có tình nhân loại. Tình cảm ấy dựa trên cái phần nhân bản cao quý của con người. Kẻ nào đánh mất cái phần bản chất ấy thì kẻ đó không còn là con người nữa... Mãi suy nghĩ, Linh Dung quên mất câu hỏi của cô gái. Cô ấy nhìn Linh Dung ngạc nhiên:

- Chị đang nghĩ gì vậy?

Linh Dung như sực tỉnh, vội nói:

- Tôi xin lỗi... chị kể tiếp đi:

- Vâng - cô gái cúi xuống, giọng nhỏ lại - Người tôi yêu tử trận tại vùng đồi núi trung du này. Người ta không tìm thấy xác. Bao năm qua rồi! Đất nước các bạn cũng đã hồi sinh, thay da đổi thịt. Cây cối đã mọc lên xanh tươi ở những miền đất hoang tàn đổ nát. Như cùng đồi núi này chẳng hạn. Cho nên tôi đến đây cũng không dám mong gì tìm thấy di cốt người tôi yêu còn sót lại, mà chỉ mong được nhìn thấy, được đặt chân lên mảnh đất này, được đến với linh hồn người thân đầu chỉ trong phút giây...

Linh Dung bỗng hỏi dồn:

- Anh ấy mất năm nào?

- Năm 1972. khi vừa tròn hai mươi ba tuổi...

- Mất trong trường hợp nào?

- Máy bay rơi!

Giọng Linh Dung hỏi hệt:

- Chị hãy cố nhớ lại địa điểm cụ thể chính xác mà máy bay đã rơi?

Giọng người con gái buồn đến nỗi lòng:

- Để làm gì hả chị? tất cả đã nằm sâu trong mảnh đất này...

- Không, chị cần nhớ lại! - Linh Dung khẩn khoản.

Cô gái chậm rãi:

- Thực ra điều ấy làm sao tôi quên được. Nơi đó là một quả đồi trồng cây cà phê gần sân bay Sao Vàng... Vài năm sau cũng có đoàn khảo sát sang tìm hài cốt nhưng không thu được kết quả gì. Tất cả đã vùi sâu vào đất đá, tan vào hư vô...

Linh Dung nhớ lại câu chuyện về năm nhỏ vô danh trên đồi mà bố chồng cô kể cho chồng cô. Có lẽ... Linh Dung càng thấy trùng hợp đến kỳ lạ... Cô đang định nói ra chuyện đó thì đứa con cô chợt quấy đạp trên giường. Linh Dung chạy lại bên giường rồi rít nệm con. Một lát sau, cô ẵm luôn thằng bé trên tay, ngồi cạnh cô gái Mỹ.

- Cháu được mấy tuổi rồi chị?

- bảy tuổi, - Linh Dung cố lấy giọng bình thường.

- Tội nghiệp cháu quá! - Cô gái nói chân thành... Tôi rất đau lòng. Cái chất độc khủng khiếp ấy... Quả thực tôi rất tiếc, rất khổ tâm... Mong chị hãy hiểu cho tôi.

- Cảm ơn chị, - Linh Dung nói nhanh - chiến tranh đã qua lâu rồi... Giờ đây chúng ta là bạn. thậm chí trước kia khi chưa quen biết nhau, Linh Dung và Ami Lo-ren-xơ đã là bạn của nhau rồi.

- Tôi chưa thật hiểu? - Ami Lo-ren-xơ băn khoăn hỏi lại.

- Bởi vì chúng ta tôn trọng nhau, - Linh Dung sôi nổi - Chúng ta là những con người thực sự.

- vâng! Và chị là một người phụ nữ nhân hậu - Cô gái xúc động nói.

- chị cũng vậy. Bây giờ chị hãy nghe tôi kể chuyện này, - Linh Dung ngồi thẳng người lên, ôm chặt hơn chút nữa đứa con bất hạnh, cô tuần tự kể cho cô gái nghe tất cả những điều sâu kín về chút hài cốt của người lính Mỹ mà cô ta tưởng là mất tích ấy. Nghe xong, mặt cô ta tái nhợt, mắt dại đi vì xúc động, hoảng hốt. Cô lập cập hỏi lại Linh Dung:

- Có thật thế không chị? Vậy thì chị hãy dẫn tôi về nơi đó nhé!

Linh Dung mỉm cười, nụ cười đầy hứa hẹn. Cô bất giác siết chặt tay người bạn, tuy mới vừa quen nhưng đã trở nên thân thiết tự lúc nào. Hai người bất giác cùng cúi xuống nhìn cháu bé trong tay Linh Dung. Nó như yên lòng, đã nhắm mắt, ngủ ngoan. Linh Dung khẽ mỉm cười. Đối với người mẹ, đó là một niềm an ủi.

Vài ngày sau đó, Linh Dung đã gọi điện cho chồng để anh đến Lam Kinh gặp người phụ nữ Mỹ rồi họ cùng về Sao Vàng luôn thể. Và lại, Linh Dung muốn có ý kiến của chồng trước khi cô dẫn một người Mỹ xa lạ về gặp gỡ bố mẹ chồng. Vũ đã có mặt rất kịp thời. Sau khi biết rõ chuyện ấy, anh cũng xúc động và mừng rỡ khôn xiết. Cô gái Mỹ kia có tội tình gì, mà phải chịu bao nhiêu mất mát đau khổ, vì chiến tranh tàn ác cướp đi người mình yêu thương quý trọng. Bao nhiêu năm tháng của tuổi thanh xuân tôi tả trong nỗi chờ mong ngóng rồi thất vọng tang thương. Giờ đây cô còn mong ước gì thêm được nhìn thấy nắm xương của người thân đã khuất... Tuy niềm tin đã vũng nhưng trong lòng Vũ cũng không ít hoài nghi. Anh giữ thái độ trầm lặng, bình tĩnh vì không muốn cô gái Mỹ bị một cú sốc thất vọng như người dưới mộ không phải là người mà cô yêu quý năm nào. Thảm họa chiến tranh xáo trộn cuộc đời này, vẫn xoay mảnh đất này... Nhưng dù sao anh cũng phải nhanh chóng đưa cô gái trở về nhà mình. Một buổi sáng, vợ chồng con cái anh cùng cô gái Mỹ ra bắt chuyến xe từ Bái Thượng xuống Sao Vàng, trong sâu thẳm tâm tư ai cũng run run hồi hộp.

Chỉ có con anh, vẫn như đứa trẻ lên năm, không thấy lớn thêm được chút nào, vẫn là lẳng lẳng ngủ thiếp đi trong vòng tay của mẹ.

Khi mọi người đã yên vị trên xe, xe bắt đầu chuyển bánh. Mọi người tiếp tục câu chuyện của mình. Cô gái cúi sát Linh Dung và thân thiết nói:

- Chị Linh Dung! Tôi đi lần này dường như có quý nhân phù trợ mới may mắn gặp được anh chị như thế này...

Linh Dung nhìn vào mắt bạn:

- Chúng tôi chỉ mong điều tốt đẹp cho chị và những người như chị.

- Cầu chúa ban phước lành cho anh chị!

- Chắc chị hiểu nỗi đau của tôi, - Ami Lo-ren-xơ nói - Người tôi yêu sẽ không bao giờ trở về nữa! Rồi đây tôi sẽ bất lực hoặc khó khăn trước cánh cửa của hạnh phúc cuộc đời, khi cái chìa khoá linh diệu đã mãi mãi mất rồi! Anh ấy đã đem nó đi xa lắm... Có bao giờ chị nghĩ rằng chỉ hạnh phúc hơn tôi không? Còn tôi thì thấy đúng là như vậy. Hiện tại, trong đời, dù sao chị cũng còn có một người chồng, một đứa con để yêu thương trao gửi. Dầu con chị không được lành lặn vẹn nguyên, nhưng nó vẫn là hòn máu nảy nở từ tình yêu thiêng liêng của hai người. Nhiều người, như tôi chẳng hạn, thậm chí ao ước cái niềm đau ngọt ngào ấy, mà suốt cả đời vẫn không bao giờ có được.

Linh Dung ơ nụ cười buồn:

- Vâng, cảm ơn chị! Có thể tôi hạnh phúc hơn chị. Cũng có thể thôi chị ạ. Bởi vì nói đến hạnh phúc hay bất hạnh thì nó vô cùng quá! Đặc biệt là trong cuộc sống phức tạp này. Mà hạnh phúc của cuộc đời con người chịu sự chi phối của rất nhiều yếu tố, như số phận, thời đại lịch sử... Mỗi con người lại quan niệm về hạnh phúc một cách khác nhau. Cho nên có đôi lúc, buồn vui lẫn lộn trong tôi không thể xác định rõ, mình là người hạnh phúc hay người đau khổ. Nhưng dù thế nào, tôi cũng thấy mình có một chỗ dựa bền vững, đó là tình thương.

- Chị cũng tin vào số phận ư? - Ami Lo-ren-xơ đột ngột hỏi.

Linh Dung lúng túng:

- Vâng, có lẽ thế... nói chính xác hơn tôi nghĩ mỗi con người đều có một cuộc đời. Mà ngôn ngữ Nga có nói: "Mỗi con người làm nên số phận mình và số phận làm lại từng con người!" Có nghĩa là: Con người là chủ số phận mình, có thể thay đổi và điều khiển nó, để tạo nên cuộc đời, nên sự sống...

Ami Lo-ren-xơ reo lên đồng tình:

- Chúng tôi cũng tin vào số phận do Chúa an bài. Tôi và anh ấy đều theo đạo Thiên chúa, tin đạo và sùng đạo. Ngày xưa, khi tôi và anh ấy yêu nhau, anh ấy có tặng tôi một chuỗi hạt xoàn đeo vào cổ, còn tôi tặng cho anh ấy cái gì chị có biết không? Đó là chiếc lập lắc có hình một trái tim và cây thánh giá. Đức Chúa đã nặn ra con người, ban cho con người một thể xác và linh hồn riêng, và cái đó là tiêu biểu cho số phận mỗi người. Đức Chúa cũng đã dạy, trên đời này chỉ có ba điều: Đức tin, hy vọng và tình yêu, nhưng tình yêu thì lớn lao hơn cả. Biểu tượng của Đức tin là cây thánh giá, biểu tượng của hy vọng là chiếc mỏ neo, còn biểu tượng cho tình yêu là trái tim. Tình yêu là cái cao quý chi phối tất cả. Trái tim lớn lao hơn cả... Và tôi cũng đã dâng tặng anh ấy cả tình yêu và niềm tin sâu sắc nhất trong đời... Nhưng chị biết không - Ami Lo-ren-xơ đưa khăn lau nước mắt - Cả ba điều ấy không bao giờ trọn vẹn với tôi cả, đặc biệt là tình yêu...

- Vâng, tôi hiểu, - Linh Dung trầm giọng - có lẽ là do chiến tranh... Sự tàn phá huỷ diệt của chiến tranh...

- Vâng, chiến tranh... - Vũ thì thầm nhắc lại với chính mình. Đôi mắt anh ướt đẫm sau cặp kính. Tất cả nhoè đi trước mắt anh. Thấp thoáng những vạt mía xanh màu. Con đường đất bụi mờ xa. Năm tháng miên man với những vết hằn nhằng nhịt trong ký ức. Nỗi buồn niềm vui đan chéo nhau và cái đó làm nên cuộc đời. Nhưng thôi - Vũ tự nhủ - đừng nhắc nữa làm gì. Tất cả sẽ trôi qua, đi vào dĩ vãng. Chúng ta hãy biết rằng mình đang đi trên cuộc hành trình đến niềm vui và hạnh phúc. Thế thôi, và điều đó cũng đủ để động viên ta trong suốt cả cuộc đời.